

Pædagogisk Filosofisk Forening

CALL FOR PAPERS

Hvad er forbindelsen mellem fænomenologi og pædagogik?

Er fænomenologi og hermeneutik to alen af ét stykke? Er fænomenologi det samme som kvalitativ forskning? Hvordan kan man som pædagog eller lærer bruge fænomenologien i sit arbejde? Disse og andre spørgsmål tager

Pædagogisk Filosofisk Forening op på sit

Årsmøde i Emdrup d. 12.-13. november 2021!

Den fænomenologisk baserede pædagogiske forskning er en mangfoldig størrelse, som låner inspiration fra mange og forskelligartede kilder. Allerede i 1914 udgav den tyske pædagogiske filosof Aloys Fischer sin "Deskriptive Pädagogik". Titlen var inspireret af Edmund Husserls "deskriptive Psychologie", som var betegnelse for fænomenologien, sådan som den optrådte i førsteudgaven af Husserls 'Logische Untersuchungen' fra 1900. Selv efter at Husserl havde forkastet betegnelsen "beskrivende psykologi" og med sin 'Ideen I' havde udviklet fænomenologien i transcendental retning, fastholdt Aloys Fischer og den såkaldte "Münchener-Schule" en psykologiske tolkning af fænomenologien. Med disse forskellige tolkninger af den tidlige fænomenologi, blev der allerede her skabt en levende tradition for hidsige diskussioner om, hvad det egentlig vil sige at bruge fænomenologi i forskning og praksis.

Senere blev det navne som Otto Bollnow og Eugen Fink, der bragte en fænomenologisk tilgang i spil ift. den pædagogiske forskning. Også her var der tale om indbyrdes forskellige udlægninger af fænomenologien. Bollnow udviklede en pædagogisk antropologi på basis af livsfilosofi (Dilthey), hermeneutik og eksistenstænkning (Heidegger), medens Fink støttede sin "sociale fænomenologi" og "Lebenslehre" på den sene Husserls arbejde med "livsverdensbegrebet". Maurice Merleau-Ponty har med sin kropsfænomenologi og sin lærestol i børnepsykologi og pædagogik haft stor betydning for senere "embodiment"-tænkning, både uden for og inden for pædagogikken. Den amerikanske filosof Hubert Dreyfus brugte i 1972 Merleau-Pontys og Heideggers arbejder til at udvikle sin læringsteori og til at kritisere kunstig intelligens-forskningen.

I 1960'erne fandt Bollnows arbejder vej til "Utrecht-skolen" i Holland, der kombinerede fænomenologien med Helmuth Plessners filosofiske antropologi. Med Max van Manens "phenomenology of practice" fik denne tilgang siden indflydelse i den angelsaksiske pædagogik. I Tyskland har der efter 2. Verdenskrig været en hel del forskning i fænomenologisk pædagogik, med navne som fx Käte Mayer-Drawe fra Ruhr-Universität Bochum, og Malte Brinkmann, professor i pædagogisk filosofi på Humboldt-Universität. Levende forskningsmiljøer for fænomenologisk pædagogik findes også i Østrig og Italien. Universitetet i Bologna har endda siden 1996 udgivet 'Encyclopaedia. Journal of Phenomenology and Education.'

De sidste 20 år har samarbejdet mellem fænomenologi og kognitionsforskning stillet nye teoretiske muligheder til rådighed for pædagogikken. Her bruges impulserne fra Merleau-Ponty, Dreyfus, Varela, Thompson, Gallagher, Zahavi og andre til at udskifte kognitionsforskningens fokus på "the learning brain" og "neuroeducation" med "the learning consciousness" og "embodied education". Også bestræbelserne på at udvikle en fænomenologisk baseret kvalitativ forsknings-model må man hilse velkommen i pædagogikken.

Som man ser, er fænomenologisk pædagogik en broget størrelse, som låner inspiration fra mange og forskelligartede kilder. Dette vidner på den ene side om fænomenologiens livskraft og tilpasningsevne. På den anden medfører det ofte et sorgløst mismask af begreber og metoder.

Årsmødet er en mulighed for at få diskuteret disse spørgsmål, og få mere klarhed over pædagogikkens forhold til fænomenologien, Og til at høre nogle bud på, hvordan man på et fænomenologisk grundlag arbejder med uddannelse, dannelse, pædagogik, opdragelse, undervisning etc.

Pædagogisk Filosofisk Forening indkalder derfor forslag til oplæg, der forholder sig til fænomenologisk pædagogik i bred forstand.

Oplæggene kan behandle fænomenologisk pædagogik ud fra et forskningsperspektiv, fokusere på fænomenologi i pædagogik i praksis, diskutere konkrete fænomenologiske tænkere eller andet.

En af keynote speakerne taler på engelsk, og alle er velkomne til at gøre det samme. Hvis du er i tvivl om dit forslags relevans, kan du skrive og få respons fra bestyrelsen. Forslag sendes til bestyrelsen af foreningen på e-mail: pfforening@gmail.com

Følg med på forenings hjemmeside www.paedagogiskfilosofi.dk for yderligere information om årsmødet.

Deadline for indsendelse af abstracts er 1. oktober 2021.

Mvh Bestyrelsen